

Na osnovu člana 88 stav 3 Zakona o zaštiti i spašavanju ("Službeni list CG", br. 13/07 i 32/11), Ministarstvo unutrašnjih poslova donijelo je

Pravilnik o tehničkim zahtjevima za zaštitu garaža za putničke automobile od požara i eksplozija

Pravilnik je objavljen u "Službenom listu CG", br. 9/2012 od 10.2.2012. godine.

Član 1

Ovim pravilnikom utvrđuju se tehnički zahtjevi za zaštitu garaža za putničke automobile od požara i eksplozija.

Član 2

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **parking mjesto** je dio prostora namijenjen, tehnički opremljen i uređen za parkiranje jednog putničkog automobila, a obuhvata prostor gdje se automobil zadržava;
- 2) **garaža** je trajan ili privremen objekat u kojem se na organizovan način parkiraju putnički automobili, sa ulazom i izlazom, sa unutrašnjim saobraćajnim površinama i organizacijom saobraćaja između parking mjesta, kao i garažnom rampom i rampama za pristup spratovima, ukoliko garaža ima spratove; garaža može da bude automatizovana i može da ima garažni lift;
- 3) **garažna rampa** je saobraćajna površina za pristup garaži;
- 4) **nadzemna garaža** je garaža iznad nivoa kote terena, uključujući i nivo garaže djelimično ukopan u zemlju do 1 m;
- 5) **nadzemna otvorena garaža** je garaža koja ima otvore prema spolja, veličine koja odgovara najmanje jednoj trećini ukupne površine spoljašnjih zidova, od kojih su najmanje dva spoljašnja zida jedan naspram drugog, sa otvorima prema spolja.
Rastojanje između otvora ne može da iznosi više od 70 m i u njima se odvija neprekidno provjetravanje;
- 6) **nadzemna zatvorena garaža** je garaža koja ima ukupnu površinu otvora na obimnim zidovima manju nego što je određeno za nadzemne otvorene garaže;
- 7) **podzemna garaža** je garaža ispod nivoa kote terena, uključujući i nivo garaže djelimično ukopan u zemlju više od 1 m, kao i garaža koja se nalazi ispod druge građevinske cjeline ili ispod ulica, trgova, travnjaka i sl;
- 8) **nadzemno-podzemna garaža** je garaža iznad i ispod nivoa kote terena garaže, djelimično ukopane u zemlju do 1 m i više od 1 m;
- 9) **kota terena** je srednja planska kota, koja se izračunava određivanjem prosječne visine najmanje četiri visinske kote poda garaže namijenjenog za parkiranje putničkih automobila;
- 10) **automatizovana garaža** je garaža sa specijalnim uređajima za parkiranje putničkih automobila i

njihovo vraćanje do ulaza pomoću sistema mehaničkog prenosa, koji je automatizovan i radi bez posade;

11) **garažni lift** je teretni lift koji služi za podizanje, odnosno spuštanje putničkih automobila, zajedno sa vozačem, sa ulaznog nivoa garaže na nivo namijenjen za parkiranje;

12) **kapacitet garaže** je ukupan zbir svih parking mjesta;

13) **korisna površina garaže** je ukupan zbir površina svih parking mjesta, unutrašnjih saobraćajnih površina i korisnih površina garažnih liftova;

14) **velika garaža** je garaža sa korisnom površinom koja iznosi više od 1.500 m²;

15) **srednja garaža** je garaža sa korisnom površinom od 400 do 1.500 m²;

16) **mala garaža** je garaža sa korisnom površinom do 400 m².

Član 3

Velike i srednje garaže moraju da imaju prilaz za vatrogasna vozila širine 3,50 m za jednosmjernu ulicu, odnosno 5,50 m za dvosmjernu ulicu, pri čemu mora da bude omogućeno kretanje vatrogasnih vozila samo naprijed.

Velike podzemne garaže moraju da imaju poseban ulaz za vatrogasnu intervenciju (sa sigurnosnim stepeništem, sa trotoarom na rampi širine 0,80 m ili sigurnosnim liftom).

Član 4

Broj potrebnih ulaza, odnosno izlaza iz garaže određuje se zavisno od broja parking mjesta, i to za:

- garaže preko 1000 parking mjesta - dva ulaza, odnosno izlaza i rampa sa po dvije vozne trake;
- garaže sa 100 do 1000 parking mjesta - jedan ulaz, odnosno izlaz i rampa sa dvije vozne trake ili dva ulaza, odnosno izlaza i sa po jednom voznom trakom;
- garaže do 100 parking mjesta - jedan ulaz, odnosno izlaz i rampa sa jednom voznom trakom.

Član 5

Ako se parkiranje putničkih automobila obavlja putem rampi u garažama sa više nivoa, broj unutrašnjih rampi mora da bude za:

- garaže preko 1000 parking mjesta - dvije rampe sa po dvije vozne trake;
- garaže sa 100 do 1000 parking mjesta - jedna rampa sa dvije vozne trake ili dvije rampe sa po jednom voznom trakom;
- garaže do 100 parking mjesta - jedna rampa sa jednom voznom trakom.

Član 6

Prilikom parkiranja putničkih automobila koje se obavlja isključivo garažnim liftom, ukupan broj parkiranih automobila ne može da iznosi više od 50, bez obzira na broj nivoa garaže i broj garažnih liftova.

Član 7

Ako se ulazna, odnosno izlazna vozna traka koristi kao evakuacioni izlaz, mora da se izgradi pješačka staza široka najmanje 0,80 m. Pješačka staza se gradi u obliku trotoara ili u nivou kolovoza sa zaštitnom ogradom (metalni stubići prečnika 0,10 m, visine najmanje 0,30 m, na rastojanju od 1,10 m).

Član 8

Garaže moraju da imaju prostorije za instalacionu opremu, kao poseban požarni sektor u odnosu na

ostali dio garaže.

Garaže mogu da imaju službene prostorije za osoblje, i to: kontrolne i blagajničke prostorije, prostorije za obezbjeđenje, sanitarne prostorije i tehničke prostorije za instalacionu opremu.

Garaže mogu da imaju i prostorije za servis putničkih automobila (tehnički pregled, tehničke usluge, pranje) koje moraju da budu poseban požarni sektor u odnosu na prostorije za parkiranje putničkih automobila i moraju da imaju poseban ulaz za putničke automobile i pješake.

Član 9

Da bi se omogućilo nesmetano kretanje ljudi u garaži, unutrašnja visina u svim djelovima garaže od poda do donje ivice tavaničkih greda, ventilacionih cijevi i elemenata instalisane opreme ne može da bude manja od 2,20 m.

Stav 1 ovog člana ne odnosi se na automatizovane garaže.

Član 10

Izlaz iz pojedinih nivoa garaže može da bude direktno napolje ili preko sigurnosnog stepeništa koje mora da bude obezbijeđeno tako da vatra i dim ne prodiru na sigurnosno stepenište dok požar traje u objektu.

Sigurnosno stepenište mora da ima korisnu širinu najmanje 1 m i može da bude spoljašnje, unutrašnje sa natpritiskom

(minimum 20 Pa, maksimum 80 Pa) i unutrašnje sa provjetravanim pretprostorom sa natpritiskom vazduha. Površina pretprostora mora da iznosi najmanje 5 m, s tim da pretprostor ne može da bude uži od 1,25 m.

Član 11

Dozvoljeno rastojanje od najudaljenijeg mjesta na kojem se mogu naći korisnici garaže do najbližeg izlaza sa svakog nivoa garaže (u daljem tekstu: evakuacioni put) u podzemnoj i nadzemnoj garaži, treba da bude:

Garaža	Rastojanje u metrima	
	između izlaza	u slijepom dijelu prostorije
podzemna	50	20
nadzemna	60	25

Mjerenje dužine evakuacionog puta vrši se po srednjoj liniji prolaza za korisnike garaže i putničke automobile, pri čemu se kao evakuacioni put ne računa prolaz između parking mjesta.

Član 12

Evakuacioni put mora da bude uvijek slobodan.

Oblaganje evakuacionog puta zapaljivim materijalom nije dozvoljeno.

U velikim i srednjim garažama evakuacioni putevi moraju da budu obilježeni stalno osvijetljenim znacima postavljenim na zidovima garaže, kao i trajno uočljivim oznakama na podu.

Vrata na evakuacionom putu moraju da budu zaokretna i moraju da se otvaraju u smjeru izlaženja.

Član 13

Stepen otpornosti nadzemne garaže prema požaru mora da bude:

Stepen otpornosti prema požaru važeći standard JUS U.J1.240	Velika garaža veći (IV)	Srednja garaža srednji (III)	Mala garaža mali (II)
Nadzemne garaže koje su u sastavu objekta druge namjene moraju da imaju veći stepen otpornosti prema požaru (IV).			
Član 14			
Stepen otpornosti prema požaru podzemne garaže, kao i nadzemno - podzemne garaže koja je u sastavu objekta druge namjene mora da bude veliki V (WO) prema standardu JUS U.J1.240: 1994 - Zaštita od požara u građevinarstvu - Stepen otpornosti zgrade prema požaru.			
Član 15			
Stepen otpornosti prema požaru podzemnog dijela nadzemno - podzemne garaže koja je slobodno stojeća mora da bude veliki V (WO), dok se stepen otpornosti prema požaru nadzemnog dijela garaže određuje prema tabeli iz člana 13 ovog pravilnika.			
Član 16			
Garaža koja se dograđuje uz objekte druge namjene mora od njih da bude požarno odvojena prema zahtjevima JUS U.J1.240: 1994 - Zaštita od požara u građevinarstvu - Stepen otpornosti zgrade prema požaru.			
Član 17			
Ako postoji funkcionalna veza garaže i objekta druge namjene liftom, u liftovskom oknu mora da se obezbijedi natpritisak (minimum 20 Pa, maksimum 80 Pa) ili mora da se izgradi provjetravani pretprostor sa natpritiskom vazduha na svakom nivou garaže.			
Površina provjetravanog pretprostora mora da iznosi najmanje 5 m ² , s tim da pretprostor ne može da bude uži od 1,25 m.			
Član 18			
Ako postoji funkcionalna veza garaže i objekta druge namjene stepeništem, ulazna vrata u garažu moraju da imaju otpornost prema požaru jedan čas, a ulaz u garažu mora da bude kroz provjetravani pretprostor sa natpritiskom vazduha.			
Površina provjetravanog pretprostora mora da iznosi najmanje 5m ² , s tim da pretprostor ne može da bude uži od 1,25 m.			
Član 19			
Najveća površina dimnog sektora podzemne garaže ne može da iznosi više od 2.500 m ² .			
Najveća površina dimnog sektora nadzemne zatvorene garaže ne može da iznosi više od 5.000 m ² .			
Član 20			
Automatizovana garaža mora da bude podijeljena u požarne sektore, koji ne mogu da iznose više od 6.000 m ³ bruto zapremine garaže.			
Član 21			
U garažama čija korisna površina iznosi više od 150 m ² ugrađuje se odgovarajući broj zidnih požarnih hidranata.			

Član 22

U velikim i srednjim garažama, velikim nadzemnim zatvorenim garažama, automatizovanim garažama i garažama u kojima se parkiranje putničkih automobila vrši isključivo garažnim liftom moraju da budu predviđeni automatski stabilni sistemi za gašenje požara.

Član 23

Velike i srednje podzemne garaže, kao i velike nadzemne zatvorene garaže moraju da imaju stabilnu instalaciju za dojavu požara.

Član 24

Izbor i postavljanje električne opreme i električni razvoj u velikim i srednjim podzemnim garažama i zatvorenim velikim nadzemnim garažama moraju da budu u skladu sa JUS N.B2.751: 1988 - Električne instalacije u zgradama - Izbor i postavljanje opreme u zavisnosti od spoljašnjih uticaja i JUS N.B2.752: 1988 - Električne instalacije u zgradama - Električni razvoj trajno dozvoljene struje, za klasu spoljašnjih uticaja u pogledu mogućnosti evakuacije u slučaju hitnosti BD2.

Stabilni sistemi za dojavu i gašenje požara, kao i ostali sistemi odimljavanja, kontrole dima, pomoćnog osvjetljenja, posebnih instalacija i opreme za evakuaciju ljudi i spašavanje imovine (liftovi za vatrogasce, sistemi obavješćavanja, sistemi natpritisnog provjetravanja, sistemi za kontrolu vazduha u garaži itd.) u srednjim i velikim podzemnim garažama i zatvorenim velikim nadzemnim garažama moraju da budu napajani sa rezervnog izvora napajanja, a električni razvoj mora da bude zaštićen od požara u potrebnom vremenu.

U srednjim i velikim podzemnim garažama i velikim nadzemnim garažama opštim i pomoćnim osvjetljenjem mora da se obezbijedi najmanje 20 luksa na svim korisnim površinama i na putevima za korisnike. Evakuacioni putevi moraju da budu osvijetljeni sa najmanje 1 luksom u osi poda garaže, a u stepeništima, prolazima i izlazima mora da postoji pomoćno osvjetljenje sa najmanje 50 luksa.

Član 25

U nadzemnim zatvorenim garažama uklanjanje para zapaljivih tečnosti, štetnih gasova, kao i produkata gorenja u slučaju požara može da se vrši prirodnim ili prinudnim provjetravanjem. U podzemnim garažama obavezno je prinudno provjetravanje.

Otvori za prirodno provjetravanje postavljaju se na spoljašnje zidove okrenute jedan prema drugom, na rastojanju koje ne može da iznosi više od 35 m i moraju da imaju ukupan prosječni presjek 2.500 cm² po parking mjestu. Otvori moraju da budu postavljeni tako da se ne mogu zatvarati i moraju da budu raspoređeni po cijeloj garaži tako da se obezbijedi stalno unakrsno provjetravanje.

Prinudno provjetravanje treba da bude tako dimenzionirano da polučasovna srednja vrijednost ugljen-monoksida ne iznosi više od 100 ppm, uz dopušteno odstupanje za očekivane pravilne periode saobraćajnih pikova. Da bi se to postiglo, sistem za izvlačenje vazduha u garažama sa malom frekvencijom saobraćaja mora da izbaci najmanje 6 m³/h vazduha, a u ostalim garažama najmanje 12 m³/h vazduha po kvadratnom metru korisne površine garaže.

Prinudno provjetravanje u velikim garažama mora da ima najmanje dva ventilatora jednake veličine u svakom ventilacionom sistemu koji obezbjeđuju ukupnu potrebnu količinu vazduha kad rade istovremeno.

Član 26

Ventilator za odvođenje dima mora da radi u slučaju požara i mora da bude takve konstrukcije da može da izdrži temperature do 400 °C u trajanju od 90 minuta.

Član 27

Pored automatskog upravljanja sistemom prinudne ventilacije, sistemom natpritisne ventilacije i

sistemom za odvođenje dima u garažama, mora da se obezbijedi i mogućnost ručnog upravljanja sa bezbjednog mjesta.

Član 28

U svim garažama sa prinudnim provjetravanjem moraju da se postave detektori za mjerenje koncentracije ugljen-monoksida, koji moraju da budu stalno uključeni i koji uključuju prinudno provjetranje ako koncentracija ugljen-monoksida iznosi više od 100 ppm.

Ako sadržaj ugljen-monoksida u vazduhu iznosi više od 250 ppm, detektori za mjerenje koncentracije ugljen-monoksida automatski na to upozoravaju korisnike garaže kako bi isključili motore vozila i napustili garažu. Alarmiranje može da se vrši preko razglasa ili trepćućim svjetlima sa ispisanom porukom.

Član 29

Garaže sa visokom frekvencijom saobraćaja moraju da budu opremljene sistemom informisanja o stepenu zauzetosti.

Član 30

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da se primjenjuje Pravilnik o tehničkim zahtjevima za zaštitu garaža za putničke automobile od požara i eksplozija ("Službeni list SCG", broj 31/05).

Član 31

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 01-265/1

Podgorica, 3. februara 2012. godine

Ministar,

Ivan Brajović, s r.